

GECE İBADETİ

وَمِنْ أَثِيلٍ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا.

Sana mahsus olmak üzere gecenin bir kısmında kalkıp Kur'ân oku, teheccüd namazı kıl. Böylece Rabbinin, seni **makam-ı mahmûda** eriştireceğini umabilirsin. (*İsra*;79)

أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ فَقَالَتْ عَائِشَةُ لَمْ تَصْنَعْ هَذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ قَالَ أَفَلَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا

Hız. Aişe validemiz anlatıyor: "Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), gece namaz kılmak için **iki ayağı şişene kadar ayakta dururdu**. Kendisine, "Ey Allah'ın Resulü! Allah, senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlamıştır (*Fetih*, 48/2), buna rağmen ibadet konusunda niye kendini bu kadar zorluyorsun?" deyince, "**Ben şükreden bir kul olmayayım mı?**" cevabını verdi." (*Buharî, Teheccüd*, 6; *Müslim, Münafikîn*, 78-79; *Tirmizî, Salat*, 187)

İnsanı Allah'a yaklaştırmaya yollarının en emini, en kestirmesi ve en makbulü, **farzları eda yoludur**. Fakat bunun yanında insan, gerçek **mahbubiyet ve kurbiyete**; ancak, sınırlı olmayan nafilelerin ikliminde ulaşabilir. İnsanın iradesine bırakılan nafilâ ibadetleri yapmak ise büyük hayırlara vesile olur. **Bu ekstra ameller, Allah'a karşı şükür ve hamd vazifemizi yerine getirmek, O'nun rızasını kazanmak ve O'na yakın bir kul olmak için önem arz ederler.**

Allah Teala bir kutsî hadiste şöyle ferman buyurur:

“...Kulumu Bana yaklaştıran şeyler arasında en çok hoşuma gideni, ona farz kıldığım şeyleri yapmasıdır. Kulum nafilelerle bana yaklaşır. Sonunda Ben onu severim ve onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli...(aklettığı kalbi, konuştuğu dili) olurum. Kulum benden bir şey dileyecek olursa mutlaka onu ona veririm. Bana sığınacak olursa, şüphesiz onu himayeme alırım. (Buharî, Rikk 38)

Evet demek ki insan, nafilelerle Allah’a yaklaşır, Allah’ın sevgisine mazhar olur. Allah (celle celluhu) bir insanı sevince, onu başkalarına da sevdendirir. (Buhari, Tevhid 33, Edeb 41; Müslim, Birr 157)

Günlük farz namazların dışında kılınan namazların hepsine nafile namazlar denir. Beş vakit farz namazlarla birlikte sünnetleri kılmamız, **bizi farzları edaya daha iştahlı ve nafilelere karşı da daha iştiyaklı hale getirir.** Nafileler bizi farzlara hazırlamanın yanında, manevi hayatımızda meydana gelen **eşitli yaraları tedavi eder, günahlarımıza keffaret** olur ve kıyamet gününde de, **eksik olan farz namazların yerine sayılarak**, cennete girmemize vesile olurlar.

Evvabin Namazı:

Peygamber Efendimiz’den ve ashab-ı kiram’dan, akşam namazından sonra nfile namaz kılmayı teşvik eden hadisler rivayet edilir. Peygamberimiz; "Kim, akşam namazından sonra kötü bir şey konuşmaksızın **altı rekât namaz kılırsa**, bu kendisi için **on senelik ibadete** denk kılınır." buyurmuştur. (Tirmizi, Salat, 202.)

Akşam namazının sünneti için de: “**Kim akşam namazından sonra hiç konuşmadan iki rekât namaz kılarısa, namazı onu illiyyûna yani çok yüksek manevi bir makama yükseltir**”. (*Feyzu’l-Kadir*, 6/167) Bu namazı kılan kimsenin **günahlarının deniz köpüğü kadar çok olsa da bağışlanacağı**, akşam namazından sonra dört rek’at daha kılan kişinin cennetle mükafatlandırılacağı, Allah’ın cennette ona bir köşk inşa edeceği şeklinde, **teşvik ifade eden** hadisler vardır. (*İbn Mâce*, “*İkâmetü’s-salât*”, 185; *Tirmizî*, “*Mevâkıtü’s-salât*”, 204...)

Hanefî fakihleri akşam namazının **iki rek’atlık müekked sünnetiyle**, ardından kılınacak **dört rek’atlık mendup namazı iki ayrı namaz olarak mütalaa ederler**. Fakihler, akşam namazının **müekked sünnetinin iki rekât** olduğunda görüş birliği içindedirler. **Evvâbîn** namazını da **dört rekât gayri müekked sünnet veya mendup** bir ibadet olarak görürler.

Teheccüd Namazı:

Dilimizde **teheccüd** kelimesi, -farz ve vacip namazlarla teravihin dışında- **geceyi ihya için kılınan namazların hepsini** ifade edecek şekilde kullanılmaktadır. İsrâ suresi 79. Ayetinin tefsirinde teheccüd namazının, Peygamber Efendimiz için **farz** olduğu, **ümme için nafil**e olduğu belirtilmiştir. Müzzemmil sûresinin nüzûlünden sonra her gece teheccüd namazı kılan Peygamberimiz, farzlar dışında en faziletli namazın gece yarısı kılınan namaz olduğunu belirtmiş, (*Müslim “Sıyâm”*, 203) “Gece namazını kılın; çünkü bu sizden önceki sâlih kulların devam ettiği, **Allah’a yaklaştırmaya vesile**

olan, günahları örten ve engelleyen bir ibadettir” buyurmuştur. (Tirmizî, “Da‘avât”, 115).

Peygamberimiz (s.a.s.), kendisi de gece namazını herhangi bir sebeple kılamadığı durumlarda kuşluk vaktinde onun yerine, fazlasıyla kılmıştır. (Müslim, “Salâtü’l-müsâfirîn”, 139)

Hazret-i Ömer’in rivayet ettiği bir hadiste: Efendimiz (s.a.s.) buyururlar ki: “Kim devam ettiği **gece ibadetini veya virdini** yapmadan uyuya kalırsa, onu sabah namazı ile öğle namazı arasında **ifa** ettiğinde, **gece yapmış gibi sevap yazılır.**” (Müslim, *Müsâfirîn*, 142)

Teheccüd namazı, yatsı namazından sonra kılınır. Yorgunluk sebebiyle gece kalkamayacağından korkan kimsenin, uyumadan önce gecenin yarısı geçtikten sonra kılması da mümkündür. **Gece, akşam vaktinin girmesi ile başlar ve imsak vakti girince biter.** Teheccüd namazını **iki, dört veya sekiz rekât** olarak kılabiliriz.

Teheccüd namazını hatimle kılmak isteyen kişi hafız değilse, Kur’an’ı önüne koyarak **namaz içinde sahifeleri çevirmeden okuyarak** kılabilir.

Hacet Namazı:

Bu namaz; teheccüt namazı gibi, iki rekât kılınabileceği gibi, iki ya da dört rekât olarak şöyle de kılınabilir. Peygamber Efendimizden gelen bir rivayete göre; hâcet namazının ilk rekâtında Fâtiha’dan sonra **üç defa Âyetel-Kürsî**, diğer rekâtta ya da rekâtlarda - 2.veya 3. ve 4. Rekatlarda- Fâtiha’dan sonra birer defa İhlâs ve Muavvizeteyn (**Felâk ve Nâs**) sûreleri okunur. Namazdan sonra hâcet duası yapılır ve istekler Allah’a arz edilir.

Evrâd u ezkâr, dua, nafile namaz gibi ibadetleri, sürekli olarak ve ısrarla yerine getirerek, zamanla bizde ikinci bir fitrat olmasına gayret edelim. Ashabı Suffe den Rebîa İbni Ka'b anlatıyor: "Geceleri, Resulullah'ın (s.a.s.) abdest suyunu ve öteki ihtiyaçlarını getirirdim. Buna karşılık bir keresinde bana: **"Dile (benden ne dilersen)"** buyurdu.

Ben: - Cennette seninle beraber olmayı isterim, dedim.

Efendimiz (s.a.s): **"Başka bir şey istemez misin?"** buyurdu.

Ben: - Benim dileğim bundan ibarettir, dedim.

Peygamber Efendimiz: **"Öyle ise (geceleri) çok secde ederek bana yardımcı ol!"** dedi .(*Müslim, Salât 226*). Secdeleri çoğaltmanın yeri de daha çok gece ibadetiyle olmaktadır, zira sayısal olarak önü açıktır; nitekim yüzlerce rekât kılanlar olmuştur.

Rabbimiz Azze ve Celle hazretleri; nafile namazlarımızı bu şuurla eda etmeyi bizlere lütfeylesin